„MŁYNOBUDOWA"

ZAKŁADY BUDOWY MŁYNÓW J. WĘGRZYN i F. VOSTŘAK INŻYNIEROWIE

WARSZAWA, ul. Olszówa 14. Tel. 49 i 67-99. ADRES TELEGR.: „MŁYNOBUDWOA—WARSZAWA"

MASZYNY MŁYŃSKIE
KRAJOWE i ZAGRANICZNE
NAJNOWSZEJ KONSTRUKCJI

BUDOWA i PRZEBUDOWA MŁYNÓW
HANDLOWYCH i GOSPODARCZYCH

WSZELKIE
ARTYKUŁY MŁYNARSKIE

GAZA SZWAJCARSKA

TURBINY SYST. FRANCISA

SILNIKI
KRAJOWE i ZAGRANICZNE

RYFLOWANIE WALCÓW

KAMIENIE MŁYŃSKIE

REMONT MASZYN

PORADY i EKSPERTYZY TECHNICZNE

Rok X. Warszawa, 15 czerwca 1928 r. Nr. 11

MŁYNARZ POLSKI

ORGAN ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH

WYCHODZI DWA RAZY MIESIĘCZNIE REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, N.-ŚWIAT 70

Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 11 do 2 pp. Administracja czynna od godz. 10 do 3 pp.

WARUNKI PRENUMERATY:	Ogłoszenia przyjmuje	NUMER NASZEGO KONTA w P. K. O.
Dla członków Zw. Mł. Pol. kwart. 4 zł. Dla nie członków „ 6 „	Redakcja „Młynarza Polskiego" Nowy-Świat 70, tel. 277-45	1615

Asekurujcie od ognia swoje młyny!

(ciąg dalszy).

O wzbuchliwości mięszanek kaszowych pomówie oddzielnie w specjalnem dziale.

Mąka jest nadzwyczaj wrażliwą na zawilgocenie, przechodzi łatwo w klajster, traci całkowicie swą wartość, a nawet umiarkowane zawilgocenie wywołuje szybkie zatęchnięcie mąki i utratę jej wartości. Zanieczyszczenie mąki przez kurz, gruz i t. p. przymieszki, nieuniknione podczas i przy gaszeniu pożaru, czynią mąkę niezdatną do użytku, zwłaszcza, że takowa chłonie przy tem bardzo łatwo woń spalenizny.

Fabrykacja młynarska dzieli się zasadniczo: 1) na odbiór, przygotowanie i zamagazynowanie ziarna za pomocą odpowiednich urządzeń mechanicznych i budowlanych, 2) na przygotowanie ziarna do przemiału przez odpowiednie dosyć zawiłe oczyszczenie, 3) na właściwe przetwarzanie ziarna na mąkę, czyli na przemiał, odsiewanie i gatunkowanie międzyproduktów i gotowej mąki łącznie z mięszaniem jej, 4) na odbiór, magazynowanie i wysyłkę tak mąki, jak i otrąb.

Pogląd na stopień i warunki bezpieczeństwa zyskuje się najdokładniej, gdy się rzeczowo rozpatruje nietylko poszczególne główne części fabrykacji, ale i budowlane dostosowanie odnośnych pomieszczeń budynków młyna.

Zboże — ziarno bywa dostarczane do młyna częściowo w workach konopnych, jutowych, tkanych; najczęściej jednak, zwłaszcza do dużych młynów przemysłowych, luzem w wagonach, col. przy transportach okrętowych, u nas na razie prawie wykluczonych. Wysyłka mąki odbywa się zawsze w takichże konopnych, jutowych, bawełnianych, a nawet lnianych tkanych workach, które muszą być odpowiednio oczyszczone z brudów, względnie resztek nadpsutej poprzednio pakowanej mąki, nieprzydatnej do spożycia i wywołującej psucie się świeżej mąki. Oczyszczanie worków odbywało się dawniej odręcznie, obecnie są wyłącznie stosowane maszyny do wytrzepywania i oczyszczania worków, połączone z wbudowaną aspiracją i filtrami do chwytania kurzu. Oczyszczalnia worków i skład worków są miejscami, w których powstają często pożary, a że są z natury rzeczy ubocznymi oddziałami, niezbyt czystemi i niezbyt pilnie strzeżonymi, przeto muszą być należycie oddzielonemi od innych czystych pomieszczeń młyna.

Przenoszenie (mechaniczne) ziarna do pomieszczeń składowych, albo z tych do oczyszczalni ziarna i do młyna wymaga urządzeń transportowych najrozmaitszych rodzajów, które odgrywają w urządzeniach młynów bardzo ważną rolę, zatem powinny być i mogą być omówione wszystkie razem, łącznie.

Do pionowego podawania ziarna służą częściowo dźwigi i podnośniki workowe, podające ziarno i mąkę w workach do góry, oraz prostolinijne korytowe lub śrubowo zwinięte koryta, ogólnie zwane zsuwami, do podawania worków z góry na dół. Najwybitniejszą rolę w młynach i śpichlerzach odgrywają podnośniki kubełkowe, zwane elewatorami, składające się z pasa skórzanego, a najczęściej z plecionej taśmy konopnej lub jutowej, jako taśmy bez końca, biegnącej przez dwa koła pasowe, na których to taśmach są umocowane śrubami, w równych odstępach, po 2 do 4 kubełki z blachy. Koła taśmowe są ułożone na osiach w t. zw. stopie i główce, połączonych dwiema rurami, przez które biegnie taśma z kubełkami. Osie kręcą się koniecznie w metalowych łożyskach, samosmarach obrączkowych, jednak za wyłączeniem łożysk drewnianych nieekonomicznych i ogniowo niebezpiecznych. Na wystającym końcu górnej osi w granicy podnośnika jest osadzone koło pasowe napędzające. Stopa otrzymuje wlot, a głowica wylot dla podnoszonych produktów. Głowice, stopy i rury łączące są zwykle wykonane z drzewa, jako z materjału najmniej wrażliwego na zmianę temperatury i wywołującego najmniejsze pocenie się. Do podawania ziarna części te mogą być wykonane z żelaza, co jednak wcale nie powiększa bezpieczeństwa przeciwpożarnego, bowiem nieuniknione rury są doskonałemi przenośnikami, jak każdy komin. Koła taśmowe powinny być stosowane wyłącznie żeliwne, bowiem przy zatrzymaniu się, z jakichkolwiek powodów, taśmy kubełkowej powstaje tarcie się jej na kole głowicy, co wywołuje takie rozgrzanie się, że zapa-

lenie się taśmy i głowicy jest nieuniknionem, zwłaszcza, że bieg taśmy i prawidłowe działanie podnośnika dają się trudno obserwować i bywają spostrzegane zbyt późno, gdy głowica podnośnika, umieszczona zawsze bezpośrednio pod dachem, w miejscu mało uczęszczanem, już płonie i dym pożaru daje się zauważyć na niższych piętrach młyna. Wtedy zwykle również i dach już płonie, więc ratunek jest bardzo utrudniony. Najpoważniejszemi źródłami pożarów w młynach są więc zasadniczo elewatory,— nic więc dziwnego, że, zwłaszcza w Niemczech, stawiane są odpowiednie wymagania należnego przeciwpożarnego zabezpieczenia elewatorów przez zastosowanie takich przyrządów, aby zatrzymanie się taśmy podnośnika było natychmiast sygnalizowane, a nawet, aby odnośny napęd elewatora był automatycznie przerwany. Takim bardzo celowym wymaganiom należy ze wszechmiar przyklasnąć, a że przytem prawidłowość konstrukcji elewatorów, t. j. pobierania i wysypywania produktów, stanie się prawidłową, więc powstawanie zatkań (szańców) stanie się rzadkością, przez co znów wygra się na większej sprawności i łatwiejszej obsłudze młynów. Elewatory sięgają przeważnie przez wszystkie piętra, od pierwszej podłogi pod dach młyna i to jest przemysłowo wymagalnem.

Do odbioru poważnie większych ilości ziarna podawanego luzem, z wagonów lub statków służą przenośniki powietrzne (pneumatyczne), bardzo celowe i wprost znakomite, zupełnie ognio-trwałe i bezpieczne, podające ziarno lub inne suche sypkie produkty, jak węgiel, cement i t. p., nietylko w kierunku pionowym, ale i dowolnie skośnie na bardzo poważne oddalenia, nawet do blisko 800 metr.. jak dotąd zostały wykonane. Prócz śpichlerzy gdańskich, nie są mi takie urządzenia w Polsce znane, nad czem należy ubolewać, ale może i tu powodem jest złośliwe „gdzie można to zobaczyć" — naturalnie u sąsiada?, a prócz tego znajdzie się jeszcze jaki inny mądry argument!

Do transportu poziomego wchodzą w grę pasy przenośne, koryta podrzutowe, a najczęściej bardzo licznie stosowane ślimacznice, tworzone ze zwojów śrubowych blaszanych, osadzonych na wałach w łożyskach również samosmarujących się obrączkowo, pomieszczanych w korytach drewnianych, rzadko blaszanych, tak, że zasypywany produkt może być przesuwany w dowolnym kierunku. Ślimacznice można uważać tylko wtedy za pożarniczo niebezpieczne, gdy podają produkty z jednego oddziału, odgrodzonego ogniotrwałą ścianą, do drugiego, np. ze śpichlerza do oczyszczalni ziarna, z oczyszczalni do młyna, lub mąkę z młyna do magazynu. W odwrotnym kierunku nie są niebezpieczne. Aby zabezpieczyć otwór koryta ślimacznicy, przechodzącej przez ścianę przedziałową, tak samo jak otwory przejścia wałów transmisyjnych, lub jakichkolwiek rur spadowych i łączących, należy tę część przewodu w ścianie wykonać z żeliwa i z obu stron ściany zawiesić łatwo spadające zasuwy żeliwne, podniesione na łatwo zapalających się sznurach roślinnych. Wszelkie łożyska ślimacznic, a zwłaszcza te, które podtrzymują wał wewnątrz koryt, zatem niewidoczne i trudnodostępne muszą być specjalnej konstrukcji z całą pewnością smarowane (Tovota), być często troskliwie badane, prócz tego koryta powinny mieć w 3 — 5-metrowych odstępach dołem łatwo dostępne zasuwki, pokrywę łatwo odejmowaną, a nawet są wskazane klapy bezpieczeństwa, łatwo podnoszące się przy nadmiernem nagromadzeniu się produktów.

Przeniesienie wszelkich pionowych, col. poziomych transporterów mechanicznych do ogniotrwale obudowanych szybów nie może być w młynach wcale stosowane, a w śpichlerzach tylko w bardzo ograniczonym zakresie, wreszcie na wszelkie dotąd znane zabezpieczenia otworów zupełnie bezwzględnie liczyć nie można.

Składanie ziarna odbywa się w śpichlerzach podłogowych, albo w śpichlerzach sąsiekowych płytkich lub głębokich, zwanych silosami.

Śpichlerze podłogowe są to zwykłe budowle wielopiętrowe, często 5 — 8-piętrowe, w których poszczególne piętra tworzą sale ze zwykłemi podłogami, albo z podłogami specjalnie dziurawionemi, aby otrzymać możność samoczynnego przesypywania ziarna na niżej leżące podłogi w celu wzruszenia wałów i przewietrzania ziarna. Jakkolwiek piętra są wykonywane bardzo niskie i jakkolwiek na takich podłogach można również przechowywać najrozmaitsze towary w skrzyniach i wszelkich używanych opakowaniach, jednak jako śpichlerze ziarnowe są bardzo nieporęczne, wymagają kosztownej obsługi, a że podłogi i pojemność budynków są źle wyzyskiwane przez ograniczone warstwy zwałów, przeto śpichlerze podłogowe są bardzo nieekonomiczne. Przez dostosowanie specjalnie konstruowanych rur spadowych, przechodzących przez wszystkie piętra, ilość ręcznej przeróbki wprawdzie poważnie się zmniejsza, mimo to koszt urządzenia podłogowych śpichlerzy jest największy i wyzyskanie gospodarcze budynków, oraz obsługi względnie małe.

Podnośniki, dźwigi, rury spadowe, pośredniczą w pionowem przenoszeniu ziarna między piętrami, natomiast pasy, koryta i ślimacznice służą do poziomego przenoszenia ziarna na poszczególnych piętrach.

Obszerne pomieszczenia i przewiewny charakter budowy w związku z nieuniknioną w takich starych budynkach znaczną ilością drzewa, jak również wpływy urządzeń, przenoszących warunkują możność szybkiego rozprzestrzeniania się i powstawania wielkich pożarów, jakkolwiek niebezpieczeństwo wybuchu pożaru przy rzeczywiście dbałem i ostrożnem prowadzeniu ruchu śpichlerzowym nie jest znaczne. (c. d. n.).

Inż. Wr. Krzyżanowski.

Panowie Młynarze z Województwa Warszawskiego!

W związku z wyborami do Izby Przemysłowo-Handlowej i koniecznością głosowania na kandydatów wskazanych przez Związek Mł. P., niniejszem podajemy do wiadomości, że listę kandydatów na radców otrzymacie Panowie od nas w najkrótszym czasie.

Lista ta będzie podpisana przez Związek Młynarzy Polskich i Komitet Organizacyjny Stanu Średniego i Drobnego Przemysłu, jako z nami zaprzyjaźniony.

Baczność! — 24 czerwca do urny wyborczej!

Kronika

ZBOŻE I KONJUNKTURY CEN.

(Wyjątki z artykułu znanego ekonomisty p. Edwarda Szturm de Sztrema, zamieszczonego w Nr. 10 „Przeglądu Gospodarczego").

Ruch cen pszenicy i żyta na polskim rynku zbożowym doznał w połowie maja wyraźnego załamania się. Wpłynęło na to kilka czynników, z których każdy osobno przy obecnych warunkach nie byłby dość silny, by wywołać ten objaw, jednakże w sumie zaważyły znaczne na ruchu cen. Czynnikami temi były zezwolenia na przywóz pszenicy, coraz większe ilości żyta zagranicznego, któremi obracano na giełdach polskich, wreszcie ukończenie zasadniczych robót wiosennych przy sianiu zbóż jarych. Wszystko to przy bardzo wysokich cenach w porównaniu z cenami nietylko rynków amerykańskich, ale u naszych najbliższych sąsiadów, musiało spowodować pewne załamanie się zwyżkowej tendencji cen. O dalszem kształtowaniu się cen zdecydują w pierwszej mierze widoki na tegoroczne żniwa w Polsce i, naturalnie, ceny zboża na rynkach światowych. W każdym bądź razie znaczniejszej zniżki cen w roku bieżącym spodziewać się przypuszczalnie nie należy.

Okres		Pszenica Warszawa	Pszenica Poznań	Żyto Warszawa	Żyto Poznań
		Cena w złotych za q (= 100 kg.)			
marzec	27/II— 3	52,15	47,65	40,85	40,25
„	5—10	54,60	49,65	41,45	42,30
„	12—17	54,50	50,65	41,45	44,85
„	19—24	58,30	52,15	45,55	44,30
„	26—31	59,15	54,25	47,10	46,40
kwiecień	2— 7	60,00	54,50	48,55	46,75
„	9—14	61,00	55,85	50,50	49,90
„	16—21	64,10	59,00	53,40	53,25
„	23—28	62,10	55,60	54,35	53,30
maj	30/IV— 5	60,15	53,10	52,75	53,00

Zniżka ceny pszenicy dochodzi do czterech złotych na kwintalu, podczas gdy zniżka ceny żyta na giełdzie warszawskiej wynosi zaledwie 1½ złotego, na giełdzie poznańskiej zaś jest całkiem nieznaczna. W rezultacie mamy w Poznaniu zrównanie się ceny pszenicy i żyta — fakt jeszcze w Polsce nienotowany. Zresztą rozpiętość cen tych dwóch zbóż już od trzech miesięcy gwałtownie się zmniejszała.

Przyjmując cenę żyta = 100, otrzymujemy następującą rozpiętość cen pszenicy i żyta:

Okres		Dla cen giełdowych w Warszawie	Dla przeciętnej polskiej z cen miejscowych
przeciętnie w roku	1925/26	61,0%	53,9%
„ „ „	1926/27	27,0%	—
maj	1927 r.	19,6%	18,4%
lipiec	„	38,5%	15,5%
wszesień	„	26,0%	26,5%
listopad	„	20,2%	25,0%
styczeń	1928 r.	27,9%	24,3%
luty	„	29,4%	24,9%
marzec	„	25,6%	24,4%
kwiecień	„	14,3%	—

Zwyżkowa tendencja cen jęczmienia i owsa również się zatrzymała, ale tylko pszenica wykazała poważniejszą zniżkę. Przytem w cenach owsa widzimy ogromną różnicę między giełdą warszawską i poznańską. Na zwyżkę ceny owsa w dużym stopniu — oprócz ogólnej tendencji zwyżkowej — wpłynęło zapotrzebowanie na ziarno siewne, które w związku z udzielonemi przez Państwowy Bank Rolny wielkiemi kredytami podtrzymywało zwyżkową tendencję cen. Zresztą zapotrzebowanie jęczmienia siewnego też było duże. Obroty wyborowemi gatunkami jęczmienia browarnianego były niewielkie.

Okres		Jęczmień Warszawa	Jęczmień Poznań	Owies Warszawa	Owies Poznań
		Ceny w złotych za q (= 100 kg.)			
marzec	27/II— 3	41,80	40,25	38,40	34,75
„	5—10	42,55	40,25	40,72	36,65
„	12—17	42,65	40,90	41,45	37,15
„	19—24	45,90	41,25	44,15	38,65
„	26—31	46,60	42,25	44,25	39,65
kwiecień	2— 7	46,70	42,25	45,65	40,00
„	9—14	49,70	44,35	47,00	42,00
„	16—21	53,75	49,00	50,60	44,00
„	23—28	53,50	50,00	50,90	44,25
maj	30/IV— 5	52,75	49,70	50,00	43,70

Rozpiętość ceny pszenicy i owsa, podobnie jak rozpiętość cen pszenicy i żyta, zmalała. Cena jęczmienia zbliżyła się do ceny żyta.

Przyjmując cenę owsa = 100, otrzymujemy następującą rozpiętość cen pszenicy i owsa.

		Dla cen na giełdzie w Warszawie	Dla przeciętnej polskiej z cen miejscowych
przeciętnie w r.	1925/26	47,3%	47,9%
" "	1926/27	48,0%	.
maj	1927 r.	32,9%	38,1%
lipiec	"	43,1%	31,5%
wrzesień	"	42,6%	49,6%
listopad	"	35,2%	40,0%
styczeń	1928 r.	36,8%	40,2%
luty	"	33,2%	38,7%
marzec	"	33,7%	34,7%
kwiecień	"	22,0%	.

Ceny miejscowe, płacone wytwórcom, a więc za zboże krajowe, są już na poziomie cen giełdowych (przez dłuższy czas tendencja zwyżkowa przejawiała się tam później od tejże tendencji na giełdach zbożowych).

Ceny miejscowe, płacone wytwórcom, wynosiły:

II połowa miesiąca		Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
		Ceny w złotych za q (= 100 kg.)			
marzec	1927 r.	52,19	39,74	35,14	34,73
maj	"	59,35	50,44	43,02	42,98
lipiec	"	55,94	48,44	43,50	42,55
wrzesień	"	49,05	38,78	35,23	32,79
listopad	"	48,50	32,82	36,61	34,92
styczeń	1928 r.	48,44	38,97	36,29	34,55
luty	"	48,03	38,47	36,24	34,62
marzec	"	52,29	42,05	39,58	38,81

Ceny ziemniaków wykazały dalszy (zresztą zwykły w tym okresie roku) wzrost. Jednakże poziom cen ziemniaków jest niższy i tempo wzrostu jest w r. bież. wolniejsze, niż w r. ub. Jest to rezultatem lepszego w r. 1927 urodzaju ziemniaków.

Przeciętna dla całej Polski cena ziemniaków za kwintal (cena przeciętna z miejscowych) wynosiła w marcu 1927 r. — 10,23 zł., w maju — 12,12 zł., w lipcu — 15,87 zł., we wrześniu — 8,57 zł., w listopadzie — 7,60 zł., w grudniu — 8,04 zł., w styczniu 1928 r. — 8,31 zł., w lutym — 8,48 zł. i w marcu — 9,11 zł.

Jak już mówiliśmy, poziom cen ziemiopłodów w Polsce jest bardzo wysoki w porównaniu z rynkami światowemi. Jednakże ceny żyta są już w Polsce niższe niż na giełdzie newyorskiej, nie mówiąc o giełdzie berlińskiej. Ceny owsa w Polsce przewyższają ceny amerykańskich giełd, ale są niższe od cen na giełdzie berlińskiej. Podajemy tu zestawienie porównawcze poziomów cen:

Okres	Pszenica Warszawa	Pszenica Chicago	Żyto Warszawa	Żyto Chicago	Owies Warszawa	Owies Chicago
	Ceny w dolarach za q (= 100 kg)					
marzec 27.II—2	5,86	5,11	4,59	4,70	4,32	4,13
" 5—10	6,14	5,27	4,66	4,79	4,58	4,24
" 12—17	6,12	5,17	4,66	4,75	4,66	4,22
" 19—24	6,55	5,25	5,12	.	4,96	4,31
" 26—31	6,65	5,30	5,29	4,82	4,97	4,32
kwiecień 2—7	6,74	5,36	5,46	4,81	5,13	4,30
" 9—14	6,85	5,55	5,67	4,97	5,28	4,36
" 16—21	7,20	5,84	6,00	5,23	5,69	4,80
" 23—28	6,98	6,13	6,11	5,34	5,72	4,94
maj 30/IV— 5	6,75	6,27	5,93	.	5,58	4,92

Jak już mówiliśmy, **o dalszym przebiegu cen zadecydują przedewszystkiem widoki na urodzaj roku bież. Niestety, obecnie jeszcze trudno powiedzieć o tem coś pewnego.** Mówiliśmy już w poprzednich przeglądach, że podczas drugiej połowy zimy zasiewy ozime uległy w Polsce (podobnie jak w znacznej części Europy) znacznym zniszczeniom. Wiosna przez dłuższy czas nie dopisywała i wegetacja nie mogła się na dobre rozpocząć. To też stan zasiewów nie polepszał się, a nawet pogarszał.

W drugiej połowie kwietnia przeciętny stan zasiewów pszenicy w całej Polsce był szacowany przez Główny Urząd Statystyczny stopniem kwalifikacyjnym 2,9, a żyta 2,7 (5 oznacza stan wyborowy, 4 — dobry, 3 — przeciętny, 2 — marny, 1 — całkiem zły), t. j. poniżej średniego. W ciągu kwietnia w porównaniu z marcem stan zasiewów ozimych poprawił się na zachodzie Polski, a pogorszył na wschodzie. Druga połowa kwietnia przyniosła burze śnieżne, które, naturalnie, nie sprzyjały wegetacji. Dopiero pierwszy tydzień maja był względnie ciepły. Wobec tego trudno jeszcze określić stopień poprawy zasiewów.

ZMECHANIZOWANIE PIEKARŃ.

Dn. 24 b. m. weszło w życie na całym terenie Państwa, z wyjątkiem woj. śląskiego, rozporządzenie o zastosowaniu urządzeń mechanicznych do przesiewania mąki, mieszania i zagniatania ciasta w piekarniach, cukierniach i innych zakładach przemysłowych, wyrabiających pieczywo. Ręczne przesiewanie mąki oraz ręczne mieszanie i zagniatanie ciasta w zakładach tych po upływie niżej wskazanych terminów jest zakazane. We wszystkich piekarniach, cukierniach i innych zakładach przemysłowych, wyrabiających pieczywo, przeznaczone do użytku publicznego, o ile zakłady te są w gminach miejskich i wiejskich o charakterze gmin miejskich, liczących powyżej 5,000 mieszkańców, oraz w uzdrowiskach i zdrojowiskach, winny być przy przesiewaniu mąki, oraz przy mieszaniu i zagniataniu ciasta stosowane odpowiednie urządzenia mechaniczne. W urządzenia te zakłady winny być zaopatrzone najpóźniej w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Termin ten mogą wojewódzkie władze administracyjne przedłużać w zasługujących na uwzględnienie przypadkach na czas nie dłuższy, jak na dalsze 6 miesięcy, w województwach zaś na kresach południowych i wschodnich na dalsze 18 miesięcy. Zakłady, otwierane po wejściu w życie tego rozporządzenia, winny stosować się już do nowych przepisów.

Winni przekroczenia karani będą na podstawie art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i ich zwalczaniu.

POSŁOWIE I SENATOROWIE WEDŁUG ZAWODÓW I WYKSZTAŁCENIA.

Wiadomości statystyczne Główn. Urzędu Stat. w zeszycie 10 dostarczyły nam bardzo interesującej statystyki, dotyczącej zawodu i cenzusu naukowego posłów i senatorów polskiego parlamentu.

Na ogólną liczbę 444 posłów:

wyższe wykształcenie posiada	236	posłów
średnie " "	100	"
niższe " "	108	"

Na ogólną liczbę 111 senatorów:

wyższe wykształcenie posiada	86	senatorów
średnie " "	12	"
niższe " "	13	"

Interesujący jest rozkład siły cenzusu naukowego w poszczególnych sejmowych polskich stronnictwach. Tu zauważa się, że szacunek dla wykształce-

nia najsilniej działa w ugrupowaniach prawicowych. Im dalej na lewo, tem większy uwydatnia się spadek. Związek ludowo-narodowy ma 78% posłów z wykształceniem wyższem, Bezpartyjny blok 64%, Chrześcijańska demokracja 62%; Narodowa partja robotnicza 60%; Polska partja socjalistyczna — 50%; Stronnictwo chłopskie — 38% i t. d.

I odwrotnie, w statystyce niższego wykształcenia: komuniści 71% z wykształceniem niskiem: Związek chłopów — 66%; Zw. Lud. Nar. tylko 8%. Im bardziej na prawo, tem większe wykształcenie.

Co do senatu, to prawie wszystkie stronnictwa wysłały jednostki o wyższem wykształceniu i t. Zw. Lud. Narodowy — 100%; Bezpartyjny blok współpracy 87%; Polska partja socjalistyczna — 70%; Piast — 33%; Wyzwolenie — 42% i t. d.

Natomiast w/g. zawodu sprawa przedstawia się w sposób następujący:

	Razem	Ziemianie	Rolnicy	Przemysłowcy	Rzemieślnicy	Inżynierowie	Prawnicy	Wojskowi	Duchowni	Literaci	Profesorowie	Nauczyciele	Urzędn. publ.	Urzędn. pryw.	Lekarze i aptekarze	Robotn. i sekr. Zw. Robotn.	Kooperatyści
Sejm	444	27	89	21	2	15	43	9	11	43	43	21	38	26	17	33	6
Senat	111	13	14	11	—	5	16	—	8	11	11	1	10	1	7	3	—

BILETY KOLEJOWE OKRĘGOWE.

W najbliższym czasie wprowadza Ministerstwo Komunikacji bardzo poważne udogodnienia dla osób, odbywających częstę podróże kolejami na różnych odległościach i w różnych kierunkach jak np. wojażerowie, turyści i t. p.

Mianowicie, już od czerwca r. bież. wchodzą w życie nowego rodzaju bilety okresowe t. zw. okręgowe, które w wysokim stopniu ułatwią i uprzystępnią podróżowanie po kraju, bądź to po pewnym tylko okręgu, bądź też po całej Polsce.

Dotychczasowe bowiem bilety okręgowe (miesięczne, sezonowe lub roczne) służyły wyłącznie do przejazdów pociągami osobowemi w ruchu pobliskim pomiędzy dwiema wymienionemi w bilecie stacjami.

Nowe bilety znacznie rozszerzają ten zakres.

Będą one wydawane na okres miesięczny, półroczny lub roczny i dają prawo osobie, na której imię będą wystawione, do przejazdów w ilości nieograniczonej pociągami nietylko osobowemi, lecz i pośpiesznemi w obrębie jednej, dwóch, trzech, czterech lub wszystkich dyrekcji Kolei państwowych klasą I, II lub III, zależnie od rodzaju biletu.

Ceny tych biletów zostały ustalone w/g norm bardzo zniżonych. Za bilet bowiem miesięczny kl. III ważny na jedną dyrekcję kolejową, pobierać się będzie zł. 140, na dwie dyrekcje zł. 170, na trzy zł. 190, na cztery — zł. 210, i wreszcie na wszystkie — zł. 250. KlasaII będzie $1\frac{1}{2}$ raza, klasa I — $2\frac{1}{2}$ raza droższa od III-ej.

Za bilet półroczny liczyć się będzie pięciokrotną, a za roczny dziewięciokrotną cenę odnośnego biletu miesięcznego.

Wydawanie biletów uskuteczniać będą dyrekcje na podstawie zamówień na formularzu, który nabywać się będzie w kasach biletowych, z dołączeniem 2 fotofraij i kwitu kasy na zapłaconą należność za bilet.

Sądzić należy, że już w bieżącym okresie letnim będzie duży popyt na wspomniane bilety, zwłaszcza ze strony osób, które będą chciały, korzystając z wywczasów letnich, zwiedzić szereg miejscowości naszego kraju.

„POLONIA ITALIA"

Ukazał się Nr. 3 numeru specjalnego czasopisma „Polonia—Italia", wydawanego pod redakcją dr. Leona Pączewskiego, poświęconego Międzynarodowym Targom w Medjolanie. Wnumerze tym zamieszczone zostały artykuły następujące: Ks. Franciszka Radziwiłła: Polska i Italja, oświadczenia Min. Augusta Zaleskiego, Min. E. Kwiatkowskiego oraz Posła G. C. Maioni w sprawie stosunków politycznych i gospodarczych polsko-italskich, Min. G. Czechowicza: Sytuacja finansowa Polski: Dr. A. Menotti Corvego: Handel Italsko-Polski; Dyr. J. Miklaszewskiego; Lasy i gospodarka leśna; Dr. A. Kielskiego: Polska polityka naftowa; A. Siebeneichena: Rozwój portu gdańskiego w r. 1927; Górnośląski przemysł węglowy w r. 1927; W. Broniewskiego: Banki prywatne w Polsce w r. 1927; Z. Heise: Nasiona buraczane i ich wartość; W. Mazarakiego: Hodowla nasion w Polsce i rynek italski; Polskie Koleje Państwowe: Komunikacja między Polską a zagranicą i tranzyt przez Polskę oraz artykuły o Monopolu Spirytusowym, Monopolu Tytoniowym i Monopolu Solnym. Treść numeru uzupełniają: kronika gospodarcza, głosy prasy polskiej i italskiej oraz oferty i zapotrzebowania.

Numer medjolański, zawierający niezmiernie interesującą treść propagandową, obfituje w liczne ilustracje i wydany jest bardzo starannie.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Wierzbowa 11.

„ROLNIK EKONOMISTA".

Wyszedł z druku Nr. 10 „Rolnika Ekonomisty" organu Związku Polskich Organizacyj Rolniczych.

Numer zawiera w treści: artykuły pp. K. Fudakowskiego p. t. „Cele i zasady" i J. Gościckiego — „Izby rolnicze", sprawozdanie z działalności Związku Polskich organizacyj Rolniczych, który to dział zawiera obszerne streszczenie obrad Rady Z. P. O. R. i uchwalone: na tem posiedzeniu rezolucje, konjunktury cen, kronikę krajową, kronikę zagraniczną, przegląd piśmiennictwa oraz statystykę".

KURSY PSZCZELNICTWA JEDWABNICTWA I PRZEROBÓW OWOCOWYCH.

Okręgowe Towarzystwo Pszczelarskie w Rudniku n/Sanem, urządza dalsze kursa 4 czerwca 1928 r. pod kierownictwem W. P. Inż. Leopolda Pawłowskiego, a przy współudziale fachowych prelegentów stałe jednotygodniowe oraz jednodniowe i trzydniowe **Kursy pszczelnictwa - jedwabnictwa i przerobów owocowych.**

Do dyspozycji uczestników Wydział Towarzystwa przysposobił pasiekę doświadczalną, bibljotekę, okazy pszczelnicze, jedwabnicze, latarnię projekcyjną z przezroczami i warsztaty stolarskie.

Dokładny program i regulamin kursów oraz bliższe informacje wysyła na żądanie za poprzedniem nadesłaniem znaczka pocztowego Wydział Towarzystwa O. T. P. w Rudniku n/Sanem.

Ponieważ liczba słuchaczy na każdym kursie jest ograniczona, zgłoszenia należy przesyłać niezwłocznie.

Konieczność zniesienia podatku przemysłowego od obrotu żytem, pszenicą oraz produktami pochodnemi we wszystkich stadjach przeróbki i wymiany.

Konieczność zniesienia podatku przemysłowego od obrotów hurtowych i detalicznych artykułami pierwszej potrzeby uważamy za postulat kardynalny i żadnego uzasadnienia specjalnego nie wymagający.

Konieczność zastosowania takiej ulgi podatkowej dla obrotów żytem, pszenicą oraz produktami pochodnemi we wszystkich stadjach przeróbki i wymiany wynika z następujących przejawów:

1) podatek przemysłowy stanowi około 4 groszy od kg. chleba, powoduje więc znacznie wzrost ceny tego podstawowego artykułu spożywczego.

2) wzrost ceny chleba przyczynia się do wzrostu cen pozostałych produktów spożywczych, powoduje ogólny wzrost kosztów utrzymania, zaostrza przeciwieństwa socjalne, wytwarza zwyżkę płac w przemyśle, utrudnia sytuację i zdolność konkurencyjną naszego przemysłu zarówno na rynku wewnętrznym jak i zagranicznym, zmniejsza zdolność eksportową naszego przemysłu.

3) podatek przemysłowy od zboża, mąki i chleba jest społecznie niesprawiedliwym, ciąży bowiem wyłącznie na ludności miejskiej, a więc 20—25% ludności Państwa, rolnicy bowiem produktów tych nie nabywają i podatku tego nie płacą.

4. podatek przemysłowy od mąki, chleba jest w rażącej dysproporcji do zysku, osiąganego przy przerobie lub wymianie. Zysk w najkorzystniejszych warunkach wynosi zaledwie 1 — 2%.

Coraz powszechniejsze rozgoryczenie wywołuje w kupiectwie i przemyśle dalsze utrzymywanie dotychczasowej niesprawiedliwości w rozkładzie podatków; dalsze przewlekanie się reformy podatku przemysłowego, tak przecież niesłychanie uciążliwego i częstokroć tak rujnującego dla sfer, które muszą go w całej pełni ponosić.

Podatek przemysłowy od obrotów w dziesiejszej fazie został już przez wszystkie niemal organizacje gospodarcze uznany jako obciążenie zbyt wysokie, bezwzględnie szkodliwe pod względem gospodarczym i społecznym oraz niezgodne z podstawowemi zasadami racjonalnej polityki skarbowej. Podatek obrotowy jak wyżej wskazano przeczy założeniom prawidłowej polityki cen, wytwarza i utrwala warunki niezdrowej konkurencji, kupieckiej, stanowiąc dla obywateli lojalnych względem Skarbu — obciążenie, przekraczające często ich zdolność płatniczą. Powszechne opodatkowanie obrotów winno być zatem całkowicie zniesione.

O ile natomiast obecna wydajność podatku obrotowego nie pozwala na natychmiastowe przeprowadzenie tego rodzaju radykalnej reformy, to przynajmniej winna ograniczyć się do artykułów pierwszej potrzeby jak chleb, mąka i kasza. **F. L.**

Przetarg.

Białostocki Urząd Wojewódzki podaje do wiadomości, że w dniu 18 lipca 1928 roku o godzinie 12-ej odbędzie się w lokalu Urzędu Wojewódzkiego przetarg ustny poprzedzony konkursem ofert pisemnych, na sprzedaż niżej wyszczególnionych nieruchomości państwowych:

L. p.	Nazwa nieruchomości	Powiat	Gmina	Nazwa najbliższej st. kol. i odległ. w kilometrach	Obszar		Ogółem	Budynki		Cena wywoławcza w złotych	Wysokość wadjum w złotych	Do jakiego terminu wydzierż.	UWAGI
					gruntów	wody		Ilość	stan				
1	Osada młyńska i młyn „Slepsk"	augustowski	Dawspuda	Augustów 8	15 ha 8740 m.²	1 ha 8480 m.²	17 ha 7220 m.²	3	zły	20900	2090	31.XII.1928 z wyłączeniem młyna	Hipoteka w Suwałkach
2	Osada młyńska i młyn Nowe-Korobczyce	grodzieński	Hornica	Grodno 9	2 ha 7230 m.²	5 ha 1575 m.²	7 ha 8805 m.²	3	średni	32460	3246	30.VI. 1928 r.	Hipoteka w Grodnie ks. Nr. 1348
3	T. zw. „Karczma" w Szypliszkach	suwalski	Zaboryszki	Trakiszki 7	1 ha 1017 m.²	—	1 ha 1017 m.²	2	zły	5140	514	1.I.1929 r.	Hipoteka w Suwałkach ks. dóbr Zaboryszki

B I L A N S
ZWIĄZKU MŁYNARZY POLSKICH
na dzień 31 grudnia 1927 r.

Aktywa

	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Kasa			327	72
Różni za ogłoszenia			4451	51
P. K. O.			1169	42
Rachunki bieżące w Banku			3578	74
Weksle			1218	—
Centrala Handlowa Młynarzy P.			1120	—
Papiery procentowe			11844	69
Ruchomości			543	91
Inwentarz szkolny			1	—
Sumy przechodnie			312	54
			24567	53

Pasywa

	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Różni za ogłoszenia	526	—		
Składki na 1928 r.	1454	—		
Sumy przechodnie	5351	46		
Fundusz zapasowy	17132	95	24464	41
Nadwyżka wpływów w 1927 r.			103	12
			24567	53

ZESTAWIENIE WYDATKÓW I WPŁYWÓW
W ROKU 1927

Wydatki

	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Koszta ogólne	31590	07		
Wydawnictwo	11684	61		
Ofiary	931	05	44205	73
Nadwyżka wpływów			103	12
			44308	85

Wpływy

	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Składki członkowskie			12089	95
Wydawnictwo			28074	38
Sekcja handlowa			1459	25
Różne wpływy			2685	27
			44308	85

Notowania ziemiopłodów w miastach poszczególnych

	w dniu	Warszawa	Poznań	Kraków
		złote		
Pszenica	2/VI	59.00—59.50	54.50—55.50	57.50—59.50
	15/VI	59.00—59.50	53.00—55.00	58.00—59.50
Żyto	2/VI	53.00—53.50	51.50—52.60	54.50—57.00
	15/VI	52.25—53.05	52.50—53.00	53.00—55.00
Owies	2/VI	48.00—50.00	44.50—45.50	47.00—49.00
	15/VI	48.00—50.00	45.00—46.00	46.00—49.00
Jęczmień browarny	2/VI	50.00—52.50	49.50—50.00	47.00—48.00
	15/VI	52.50—53.00	50.00—51.00	48.00—51.00
Wyka	2/VI	46.00—46.50	— —	43.00—44.00
	15/VI	45.50—46.00	— —	43.00—44.00
Otręby żytnie	2/VI	34.00—35.00	34.00—35.50	33.50—35.50
	15/VI	34.00—34.50	34.00—35.50	33.50—35.50
Otręby pszenne	2/VI	32.00—33.50	31.50—32.50	32.50—33.50
	15/VI	30.00—30.50	31.50—31.70	31.50—32.50
Mąka żytnia 65%	2/VI	71.00—74.00	72.00	75.00
	15/VI	71.00—73.00	72.00	75.00
Mąka pszenna 4/0	2/VI	82.00—84.00	76.00—80.00	75.00—78.00
	15/VI	82.00—84.00	75.00—79.00	75.00—78.00
Mąka pszenna 4/0 A	2/VI	90.00—92.00	—	—
	15/VI	90.00—92.00		

Ceny za 100 klg. loco stacja wyładowcza.

Giełda

Dzień 14 czerwca 1928. Dolarem gotówkowym interesowano się mało. Dla walut europejskich tendencja była słaba, wahania kursowe niewielkie. Notowano kursy: dolar 8.89; dewizy: Belgja 124.46—124.42; Holandja 359.75—359.80; Londyn 43.53—43.52¾; Nowy Jork 8.90; Paryż 35.11—35.10; Praga 26.41½; Szwajcarja 171.84½—171.82; Wiedeń 125.42—125.44; Włochy 47.02—46.98.

Dla pożyczek państwowych tendencja była utrzymana, Interesowano się głównie „dolarówką". Obroty niewielkie, z powodu braku materjału. Notowano kursy: 8 proc. Listy zastawne Banku gospodarstwa krajowego i państw. Banku rolnego oraz 8 proc. oblg. komunalne Banku gosp. krajowego 94.00 (w proc.); 5 proc. poż. konwersyjna 67.00; 5 proc. konwersyjna kolejowa 62.00; 10 proc. kolejowa 104.00; 5 proc. premjowa dolarowa 89.50—92.—. Dla listów zastawnych tendencja była słabsza; interesowano się głównie 8 proc. Listami zast. Tow. kred. m. Warszawy. Notowano kursy: 4½ proc. ziemskie 53.00—53.75; także 8 proc. 80.50; 4 i pół proc. Tow. kred. m. Warszawy 55.00; także 5 proc. 57.85—57.75, także 8 proc. 73.55—76.75

W obrotach akcjami uwydatniła się tendencja słabsza. Interesowano się akcjami bankowemi. Niektóre metalurgiczne były słabsze. Notowano kursy: bankowe: dyskontowy 137.50—138.00 i Handlowy w Warszawie 117.00; Polski 197.00—198.50; Polski przemysłowy we Lwowie 107.00; Związku spółek zarobk. w Poznaniu 87.00—87.75; Spies 162.50; Elektryczność 87.00; Siła i Światło 152.000—185.00; Warsz. Tow. fabryk cukru 71.00—72.00; Firlej 69.50, 70.00; Wysoka 163.00—168; Warsz. Tow. kopalń węgla 99.00—101.00; Nobel 33.00; Modrzejów 49.50—48.50; Ostrowieckie serja B 125.00—130.00 2 emisja serja B 133.00—11800; Parowozy 49.50—51.00 (I emisja), 46.00 (II emisja); Pocisk 10.75; Rudzki 50.00—54.00; Starachowice 62.75—61.75; Ursus 10.75; Zawiercie .2900—30.50; Borkowski 11.75; Syndykat rolniczy 13.00; Haberbusch 245.00—246.00; Pustelnik 30.00

WYKAZ PRENUMERATORÓW, KTÓRZY UREGULOWALI PRENUMERATĘ w 1928 r.

Spółdzielczy Rolniczy Młyn — Rypin; za I i II kw. 1928 r.
Siemiątkowski Fr. — Szreńsk; za I kw. 1928 r.
Szulc Wł. — Artych; za 1928 rok cały.
Szlachetko K. — Iłża; za III i IV kw. 1927 r. i I kw. 1928 r.
Sonnenberg Wł. — Kiełczówek; za 1928 r. cały.
Skrzypczak W. — Topolki; za I kw. 1928 r.
Sokołowskie Zakłady Rol. Przemysł. — Sokołów; za 1928 rok cały.
Śmiałek St. — Retki; za III i IV kw. 1927 r.
Szczepski M. — Śrem; za I kw. 1928 r.
Snowski Młyn — Baranowicze; za I kw. 1928 r.
„Ufnalów" Młyn — Krupieńskie; za I i II kw. 1928 r.
Walczak i Rakowicz — Ostrów Poznański; za I kw. 1928 r.
Warhaftig i Rosenthal — Augustów; za I kw. 1928 r.
Wulfert D. — Łomna; za III i IV kw. 1927 r. i I kw. 1928 r.
Wieczorek Jan — Leszno; za I kw. 1928 r.
Wikarski St. — Szamotuły; za I kw. 1928 r.
Wysocki And. — Markuszów; za I i II kw. 1928.
Warsz. Tow. Ekspl. Młynów „Wartem" — Poznań; za I kw. 1928 r.
Zawiła Fr. — Wadowice; za 1928 rok cały.
Zanorowski L. — Kuźnia; za I kw. 1928 r.

Wydawca: Związek Młynarzy Polskich (Stanisław Pytlewski). Redaktor Feliks Lewandowski.